



Pollineringen är som alltid viktig i röd- och vitklöver. Foto: Gunilla Larsson

Odlingen av ekologiskt vallfrö måste öka!

Av Gunilla Larsson, Svensk Raps AB

Vår svenska vallfröareal har nu nått över 12000 hektar. Detta är, som det ser ut för närvarande, något i överkant. Konsumtionen inom landet och den export som sker motsvarar inte den mängd frö vi producerar.

Lagren av frö har efter skörd 2003 nått en allt för hög nivå, vilket har fått till följd att det blir begräns-

ningar i nyutlägg. Detta gäller konventionellt odlad frö. Nu finns det en marknad som inte alls är tillgodosedd med frö och det är den ekologiska sidan.

EU föreskriver att allt utsäde som används inom ekologisk odling också ska vara ekologiskt producerat. Detta gäller även vallfrö. Eftersom den klöverrika vallen är stommen i det ekologiska lantbruket och många ekologiska lantbrukare är beroende av vallen till foder finns det ett stort behov av utsäde. Om vi inte tar till oss denna marknad för vallfrö kom-

mer något annat land att göra det. Till exempel odlas det i Danmark idag betydligt större arealer av eko-frö än vad vi gör i Sverige.

2400 ha ekofrö behövs

Om vi utgår från att 16,5% av den svenska jordbrukarealen odlas ekologiskt och 70% av denna areal är slåtter- eller betesvall är behovet av frö minst 800 ton. Dessutom används vallfröblandningar som mellangrödor, men detta behov har inte räknats in i uppskattningen, så egentligen är behovet ännu större. I tabell 1 finns en samman-

ställning som visar ett ungefärligt behov av olika fröslag.

Den odling vi har i Sverige idag täcker endast ca 30% av behovet. Förra året godkände Statens Utsädeskontroll 745 ha med ekologiska frövallar. Utöver detta svenska behov på 2400 ha finns det goda möjligheter för Sverige att exportera ekologiskt vallfrö. Det är vårt nordliga odlingsläge som gör det lättare för oss att producera utan användning av kemiska bekämpningsmedel. Oftast har vi ju inte samma sjukdomstryck som man många gånger har i sydligare delar av Europa.

Var finns de nya odlarna?

Det gäller alltså att hitta intresserade odlare som är beredda att satsa på eko-frö. Om konventionell vallfröodling är en specialodling får ekologisk vallfröodling betraktas som specialodlingarnas specialgröda. Nya odlare kan ju komma från två sidor, dels kan det vara konventionella fröodlare som lägger om sin odling, helt eller delvis, till ekologisk odling och därmed fortsätter med ekofröodling. Eller kommer odlaren ur gruppen ekologiska lantbrukare utan tidigare

Tabell 1. Svenskt ekologiskt vallfrö, behov och produktion 2003/2004

	Marknadsandel, %	Behov, ton	Behov, areal, ha	Areal 2003	Procent av behov
Timotej	30	240	800	281	35%
Ängssvingel	30	240	533	96	18%
Röd-klöver	15	120	600	326	54%
Vitklöver	5	40	160	43	27%
Eng. rajgräs	10	80	133	0	0%
Övriga arter	10	80	178	0	0%
Summa	100	800	2404	746	31%

erfarenhet av fröodling. Oavsett var denna "nya" grupp av fröodlare kommer ifrån är det viktigt att vi tillsammans arbetar för en ökad produktion.

SFO satsar på odlarbrev

Som ett led i detta har SFO ansökt om och även beviljats medel från Statens Jordbruksverk för att öka informationen till i första hand de konventionella vallfröodlarna om möjligheterna med ekologisk vallfröodling. Vi tror att det är en fördel om man kan utnyttja den kun-

skap och erfarenhet som dagens konventionella fröodlare besitter när det gäller att öka den svenska ekologiska vallfröarealen och att lyckas producera ett frö av god kvalitet.

SFO kommer under året att skicka ut sju stycken brev med information om regler, marknad, odlingsteknik samt försöka vidarebefordra kunskap från odlare som redan är ekofröproducenter. Det första brevet kommer att nå odlarna under april månad. ■



Att odla ekofrö är en stor utmaning. Bland annat kan ogräsproblematiken bli stor. Det är viktigt att utbyta erfarenheter odlare emellan. Foto: Gunilla Larsson